

27.04.2021

Семінар

Питання для самостійної роботи та обговорення

1. Доктрина політичного питання в юрисдикційній діяльності Конституційного Суду України.
2. Функціональна взаємодія Конституційного Суду України з судами системи судоустрою України.
3. Участь Конституційного Суду України в процесі змін до Конституції України.
4. Здійснення правосуддя судом присяжних: історія та сучасність
5. Статус і повноваження Державної судової адміністрації України
6. Конституційно-правовий статус Генерального прокурора України
7. Медіація як альтернатива судовій владі
8. Адвокатська монополія на представництво інтересів громадян, юридичних осіб та держави у суді: переваги та недоліки

Тестові завдання

1. До якого органу може бути оскаржений Указ Президента України про призначення на посаду судді?
 - а) Верховного Суду;
 - б) Вищої ради правосуддя;
 - в) Вищої кваліфікаційної комісії суддів України;
 - г) Комісії з питань доброчесності та етики.
2. З урахуванням пропозицій якого органу мають визначатися згідно з Конституцією України видатки на утримання судів мають у Державному бюджеті України?
 - а) Вищої ради правосуддя;
 - б) Міністерства юстиції України;
 - в) Державної судової адміністрації України;
 - г) Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.
3. Яка функція НЕ здійснюється прокуратурою України?
 - а) Нагляд за додержанням законів органами, що провадять дізнання;
 - б) Нагляд за додержанням законів органами, що провадять досудове слідство;
 - в) Нагляд за додержанням законів органами, що провадять оперативно-розшукову діяльність;
 - г) Нагляд за додержанням законів при виконанні судових рішень у судових справах.
4. Як називається документ про право на заняття адвокатською діяльністю?
 - а) Посвідчення;
 - б) Ліцензія;
 - в) Свідоцтво;
 - г) Сертифікат.
5. Що з наведеного забороняється адвокату?
 - а) займати у справі позицію всупереч волі клієнта;
 - б) укладати договір про надання правової допомоги на користь клієнта з іншою особою;
 - в) відмовлятися від укладення договору про надання правової допомоги;
 - г) розривати в односторонньому порядку договір про надання правової допомоги

6. Під час розгляду Сенатом Конституційного Суду України справи за конституційною скаргою виникла необхідність в офіційному тлумаченні Конституції України. Яке рішення може ухвалити Сенат Конституційного Суду України за таких обставин?

- а) постановити ухвалу про відмову Сенату від розгляду справи на розсуд Колегії в будь-який час до постановлення свого рішення.
- б) постановити ухвалу про закриття конституційного провадження у справі у зв'язку із відсутністю в Сенату повноваження здійснювати офіційне тлумачення Конституції України.
- в) постановити ухвалу про відмову Сенату від розгляду справи на розсуд Великої палати в будь-який час до постановлення свого рішення.
- г) постановити ухвалу про відмову Сенату від розгляду справи на розсуд постійної комісії Конституційного Суду України в будь-який час до чи після постановлення свого рішення.

7. Які наслідки для судді Конституційного Суду України матиме набрання законної сили обвинувальним вироком за вчинення ним злочину?

- а) суддю буде відсторонено Конституційним Судом України від виконання обов'язків.
- б) суддю буде звільнено з посади Конституційним Судом України.
- в) суддю буде звільнено з посади органом, що його призначив.
- г) повноваження судді буде припинено.

8. У яких справах Конституційний Суд України може видати забезпечувальний наказ?

- а) щодо розгляду конституційного подання Президента України.
- б) щодо розгляду конституційного звернення Кабінету Міністрів України.
- в) щодо розгляду конституційної скарги громадянина України.
- г) щодо розгляду конституційного звернення Верховного Суду.

9. У якому випадку Колегія Конституційного Суду України має постановити ухвалу про відмову у відкритті конституційного провадження за конституційною скаргою?

- а) до Конституційного Суду України звернувся громадянин Республіки Польща з конституційною скаргою щодо відповідності Конституції України положень Закону України «Про судовий збір», застосованого в остаточному судовому рішенні в його справі.
- б) до Конституційного Суду України звернулася громадянка України з конституційною скаргою щодо офіційного тлумачення положень ч. ч. 1, 2, 9 ст. 129 Конституції України.
- в) до Конституційного Суду України звернулося товариство з обмеженою відповідальністю з конституційною скаргою щодо визнання неконституційними положень ч. 1 ст. 601 Цивільного кодексу України, застосованих у остаточному судовому рішенні у його справі.
- г) до Конституційного Суду України звернулася особа без громадянства з конституційною скаргою щодо визнання неконституційними положень Закону України «Про оренду державного та комунального майна», застосованого в остаточному судовому рішенні в її справі.

10. Чи може Конституційний Суд України прийняти конституційну скаргу поза межами тримісячного строку з дня набрання чинності остаточним судовим рішенням у справі суб'єкта права на конституційну скаргу?

- а) може, якщо Конституційний Суд України визнає її розгляд необхідним з мотивів суспільного інтересу.
- б) може, якщо Конституційний Суд України визнає причини пропуску строку поважними.
- в) може, якщо Конституційний Суд України визнає наявність порушення фундаментального права суб'єкта права на конституційну скаргу.

г) не може, оскільки жодних винятків законодавством України не передбачено.

Вирішити задачу

1. На засіданні Ради національної безпеки і оборони України було заслухано доповідь щодо фактів корупції у судах системи судоустрою України. За результатами її розгляду, Рада національної безпеки і оборони України прийняла рішення, введене в дію указом Президента України, про обов'язкову участь Голови Верховного Суду у наступному засіданні.

У цьому рішенні також вимагалось від Голови Верховного Суду надати звіт про стан розгляду Верховним Судом деяких резонансних судових справ, пов'язаних з націоналізацією однієї з найбільш значущих банківських установ України.

На підставі аналізу Конституції України та чинного законодавства України надайте аргументовані відповіді на такі питання:

- 1) чи є рішення Ради національної безпеки і оборони України обов'язковим для Голови Верховного Суду?
- 2) наскільки правомірним є рішення Ради національної безпеки і оборони України щодо обов'язкової участі Голови Верховного Суду у наступному засіданні?
- 3) наскільки правомірним є рішення Ради національної безпеки і оборони України щодо надання Головою Верховного Суду звіту про стан розгляду судових справ?

2. Територіальне управління Державної судової адміністрації України в Одеській області звернулося до Одеської обласної ради з поданням щодо затвердження списку присяжних з числа громадян, які постійно проживають на території, на яку поширюється юрисдикція відповідного окружного суду.

Одеська обласна рада, посилаючись на порушення процедури формування списків присяжних, повернула зазначене подання без розгляду.

На підставі аналізу чинного законодавства України надайте аргументовані відповіді на такі запитання:

- 1) наскільки правомірним є рішення Одеської обласної ради повернути подання без розгляду;
- 2) якими повноваженнями щодо формування списків присяжних наділені відповідно до чинного законодавства територіальні управління Державної судової адміністрації України.

3. У місцевому суді виник конфлікт між головою В. Василенком та суддями цього суду. Причиною конфлікту стало зневажливе ставлення до суддів цього суду, яке все частіше, переходило на персональні образи. За результатами конфлікту, який тільки посилювався, більшість суддів місцевого суду забажали звільнення В. Василенка з посади голови місцевого суду.

На підставі аналізу релевантних положень чинного законодавства України, визначте наявність підстав для звільнення В. Василенка з посади голови місцевого суду та юридичний алгоритм дій щодо його звільнення.

4. Під час судового розгляду за позовом щодо необґрунтованої відмови Центральної виборчої комісії у реєстрації громадянина України Петренка В.О. кандидатом у народні депутати України, його адвокат під час викладення своєї позиції послався на деякі положення Рішення Конституційного Суду України від 26.02.1998 № 1-рп/98 у справі про вибори народних депутатів України. Утім суддя не прийняв наведені аргументи, оскільки адвокат використав положення Рішення Конституційного Суду України, котре

було ухвалено щодо закону, який втратив чинність. Це у свою чергу, на думку судді, нівелює й юридичну силу Рішення Конституційного Суду України.

Аргументовано визначте, наскільки обґрунтованою є відмова судді у цьому разі.

5. На адресу Конституційного Суду України надійшла конституційна скарга Петренка В.О., в якій просив Конституційний Суд України вирішити питання про відповідність Конституції України (конституційність) положення ч. 3 ст. 334 Цивільного кодексу України, вважаючи, що застосована в остаточному судовому рішенні вказана норма суперечить Конституції України; визнати, що застосування норми ч. 3 ст. 334 Цивільного кодексу України до земельних правовідносин є неконституційним; винести відповідне рішення.

Листом за підписом керівника Секретаріату Конституційного Суду України подану Петренку В.О. конституційну скаргу повернуто як неприйнятну з посиланням на те, що порушені у ній питання не можуть бути об'єктом конституційної скарги, оскільки фактично в ній йдеться про перевірку на відповідність Конституції України актів суду, а не закону, на що Конституційний Суд України не уповноважений.

Петренко В.О. звернувся до адміністративного суду з позовом до Конституційного Суду України, керівника Секретаріату Конституційного Суду України, в якому просив визнати протиправною відмову Конституційного Суду України у прийнятті його конституційної скарги; визнати відсутність компетенції керівника Секретаріату Конституційного Суду України здійснювати розгляд конституційної скарги по суті та виносити рішення щодо прийнятності конституційної скарги, а також щодо належності до повноважень Конституційного Суду України розглядати конституційну скаргу позивача; зобов'язати керівника Секретаріату Конституційного Суду України спрямувати подану ним конституційну скаргу на розгляд суддям (судді) Конституційного Суду України з метою вирішення питання щодо відкриття провадження у справі за цією скаргою.

Аргументовано визначте, яке рішення у справі за позовом Петренка В.О. має постановити адміністративний суд.

6. Велика палата Конституційного Суду України за результатами розгляду справи за конституційним зверненням Верховної Ради України про надання висновку щодо відповідності законопроекту про внесення змін до статті 93 Конституції України (щодо законодавчої ініціативи народу) (реєстр. № 1015) вимогам статей 157 і 158 Конституції України, визнала його таким, що відповідає вимогам статей 157 і 158 Конституції України.

Водночас Велика палата Конституційного Суду України у резолютивній частині Висновку від 13.11.2019 № 5-в/2019 зробила певні застереження щодо законопроекту про внесення змін до статті 93 Конституції України.

Представник Верховної Ради України у Конституційному Суду України публічно заявив, що орган конституційної юрисдикції вийшов за межі наданих повноважень. Відповідно, застереження Конституційного Суду України не є для Верховної Ради України обов'язковими.

Аргументовано визначте власне ставлення до позиції Представника Верховної Ради України у Конституційному Суду України.